

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 25. april 2019 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0830 – 1500.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder (H), leder
Undis Scheslien (Sp), nestleder
Hans Olav Lahlum (Sv) – fratrådte møtet kl. 1300
Thomas Longva (V)
Jorun A. Lilleeng (Ap)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Økonomisjef Jan Ove Moen (sak 19).
Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig forvaltingsrevisor Ingebjørg Dybdal (sak 19)
og utøvende revisor Bjørn Gustavsen (sak 19).
Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0830 med Roar Løken Lunder som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 16/2019   GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 07.03.2018

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 07.03.2019 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 17/2019   REVIDERT PROSJEKTPLAN FOR SELSKAPSKONTROLL -
HORISONT MILJØPARK IKS**

Fra behandlingen:
Utvalgssekretær presenterte revidert prosjektplan.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Revidert prosjektplanen for gjennomføring av kontroll med Horisont Miljøpark IKS godkjennes.
---------------------------	--

Fra behandlingen:

Jorun A. Lilleeng stilte innledningsvis spørsmål om sin habilitet pga. at hennes datter er medlem av viltnemda i Gjøvik kommune. Kontrollutvalget besluttet enstemmig (4 medlemmer) at forholdet medførte inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav b).

Følgende ble lagt frem og gjennomgått i møtet:

- Svar fra kommunalsjef Samfunnsutvikling Per A. Rognerud (e-post av 25.04.2019)
- Uttalelse fra leder for viltnemda Lars Slåtsveen (brev av 10.04.2019)
- Regnskap 2018 for viltnemda

Vedtak, enstemmig:

1. Informasjon om viltnemda sine oppgaver og rutiner tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ber om utfyllende informasjon omkring salg av fallvilt.

ÅRSREGNSKAP 2018 FOR GJØVIK KOMMUNE – KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Fra behandlingen:

Under første del av saken, oppsummerte revisor/Innlandet Revisjon IKS revisjonsarbeidet og presenterte revisjonsberetningen (delt ut i møtet). Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal og utøvende revisor Bjørn Gustavsen.

Under andre del av saken, presenterte økonomisjef Jan Ove Moen årsregnskap og årsrapport med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling, vesentlige regnskapsavgiftsmessige problemstillinger, vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap og internkontroll/styring på økonomiområdet.

Hans Olav Lahlum (Sv) fratradte møtet under behandlingen av saken. Kontrollutvalget bestod etter dette av fire medlemmer.

Vedtak, enstemmig:
(4 medlemmer)

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2018

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2018. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2018.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene og orienteringer fra kommunens revisor og kommuneadministrasjonen ved økonomisjef og regnskapssjef.

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningen har en positiv totalkonklusjon, dvs. at revisor mener kommunens årsregnskap for 2018 er avlagt uten vesentlig feil.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til årsregnskap/årsrapport for 2018:

a) Kommunens økonomiske situasjon – God finansiell stilling og god handlefrihet

Kontrollutvalget begrunner dette med:

- Positivt netto driftsresultat – 14 millioner kroner:
Dette utgjør 0,7 % av driftsresultatet (NB! Se kommentar under)
- Moderat lånegjeld:
Kommunens langsiktige lånegjeld utgjør 57,6 % av brutto driftsutgifter, noe som er godt under lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 13 som ligger på ca. 76 %. Fylkesmannens anbefalte nivå er maks 75 %.
- Bra andel frie midler/disposisjonsfond:
Kommunen har pr. 31.12.2018 ca. 420 millioner på disposisjonsfond, en økning på ca. 40 millioner fra 2017. NB! Mye av disposisjonsfondet er bundet opp gjennom vedtak i kommunestyret og avsetninger til bl.a. bufferfond (finans) mm. Den udisponerte delen av disposisjonsfondet utgjør kun 38,9 millioner.
- God likviditet:
Kommunens likviditetssituasjon er god pr. 31.12.2018. Her kan nevnes at kommunen ved årsskriftet har 269 millioner i ubrukte lånemidler (lån tatt opp til investeringer som ennå ikke er gjennomført), og som er en del av likviditetsbeholdningen. Dersom man ser bort fra ubrukte lånemidler, har kommunen fortsatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon.

b) Utviklingen i netto driftsresultat – behov for oppmerksomhet

Anbefaling fra sentrale myndigheter er at man har et netto driftsresultat som minimum utgjør 1,75 % av driftsinntektene. Dette for å kunne avsette midler til egenfinansiering av investeringer og for å kunne håndtere uforutsette svingninger i driften gjennom året.

Kommunes netto driftsresultat i 2018 er 0,7 %, dvs. godt under anbefalt nivå. Kommunens gode resultater gjennom flere år gjør kommunen lite sårbar for et svakt resultat et enkelt år. Driftsresultater under anbefalt nivå gjennom flere år gir derimot grunn til bekymring. Kontrollutvalget har registrert at det i budsjett og økonomiplan for 2019-2022 er det lagt opp til netto driftsresultater under anbefalt nivå.

c) **Kommunens finansforvaltning – oppnådd avkastning og størrelsen på bufferfond**

Kommunen har pr. 31.12.2018 totalt ca. 1 069 millioner kroner til forvaltning (langsiktig forvaltet finansportefølje). Avkastningen på plasseringene i 2018 var -1,7 % (2017: +4,6 %), dvs. under målet i finansreglementet om å skape en meravkastning på 0,5 % - 1 % ut over gjennomsnittlig lånerente som i 2018 var på 2,0 %.

For å møte usikkerheten i finansmarkedene har kommunen et bufferfond som skal håndtere svingninger uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon. Pr. 31.12.2018 er det avsatt ca. 60 millioner til bufferfond. Dette er vesentlig under teoretisk beregnet behov for bufferfond på ca. 120 millioner (to standardavvik).

d) **Pensjon og regnskapsføring:**

Kontrollutvalget ønsker å gjøre særskilt oppmerksom på følgende:

- **Utsatt kostnadsføring – 166 millioner (balanseført premieavvik)**

Kommunen har valgt å skyve pensjonskostnader foran seg, slik lovverket gir anledning til, og slik svært mange kommuner gjør. Den utsatte kostnadsføringen (omtalt som premieavvik i balansen) utgjør pr. 31.12.2018 ca. 166 millioner. Dette vil komme til belastning i fremtidige regnskaper. Kommunen har pr. 31/12-17 avsatt ca. 30 millioner (øremerket disposisjonsfond) til å møte disse kostnadene.

- **Netto pensjonsforpliktelse/gjeld i balansen – 340 millioner**

Bokførte pensjonsmidler (eiendel) i balansen utgjør ca. 2,54 milliarder, mens beregnede pensjonsforpliktelser (gjeld) i balansen utgjør ca. 2,88 milliarder. Differansen utgjør ca. 340 millioner i netto pensjonsforpliktelse. Netto pensjonsforpliktelse er vesentlig redusert gjennom året (fra 500 millioner til 340 millioner).

Kontrollutvalget har forstått det slik at bokført netto pensjonsforpliktelse ikke innebærer en reell betalingsforpliktelse, og at den bokførte gjelden derfor ikke representerer noen bekymring når det gjelder kommuneøkonomien.

e) **Reduserte selvkostfond i 2018 – Vann og Avløp**

Kontrollutvalget har tidligere år påpekt at selvkostområde Vann og selvkostområde Avløp inneholder avsetninger som er eldre enn 5 år, og at dette ikke er i tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for beregning av selvkost (H 3/14) som legger til grunn at framføring av overskudd bør holdes innenfor et perspektiv på 3-5 år. Kontrollutvalget registrerer at selvkostfondene innenfor begge områdene er noe redusert i 2018. Dersom retningslinjene skal etterleves må det forventes ytterligere nedgang i årene som kommer.

f) Selvkostberegning - Byggesak:

Selv om kommunens byggesaksgebyrer sannsynligvis ligger godt under selvkost, oppfordrer kontrollutvalget rådmannen om å synliggjøre beregningene på området sammen med øvrige selvkostområder i fremtidige årsregnskaper (note 18 i årsregnskapet for 2018).

g) Bekymringsfullt høyt sykefravær - 10 % i 2018:

Sykefraværet i 2018 ble 10 prosent. Dette er en økning sammenlignet med 2017 og betyr også at målet om mindre enn 8,5 prosent sykefravær ikke er nådd. Kontrollutvalget mener tallene synliggjør en av de største utfordringene for Gjøvik kommune.

h) Diverse forhold knyttet til kommunens årsrapport:

Kontrollutvalget har notert seg følgende til observasjon:

- Årsrapportens omtale av internkontroll og etikk:
Det vises til kommunelovens § 48 nr. 5 der det bl.a. stilles følgende krav til innhold i kommunens årsrapport:
«Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.»
Både internkontroll og intern kontroll er berørt i rådmannens årsrapport for 2018, men på en beskjeden måte. Kontrollutvalget vil i løpet av året søke mer kunnskap om hva som ligger i kommunelovens krav om «redegjøring».
- Digital årsrapport – kun lesbar på nett:
2018 er første året med digital årsrapport, som kun er tilgjengelig via kommunens hjemmeside. Kontrollutvalget mener dette er en naturlig del av kommunens digitaliseringsarbeid, men stiller spørsmål om løsningen også burde gitt mulighet til en nedlastbar pdf-versjon for de som ønsker det.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 15. april 2019, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2018.

SAK NR. 20/2019

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Vedtak i kommunestyrets møte 21.03.2019:

- K.sak 31/19: Revisjonsrapport – Fastlegesituasjonen i Gjøvik
- K.sak 32/19: Revisjonsrapport – Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage
- K.sak 32/19: Revisjonsrapport – Kjøp og salg av Stokke Nedre

2. Kontrollrapport 2018 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen i Gjøvik kommune (brev av 15.02.2019 fra Skatteetaten)
3. Diverse avisartikler
4. Uavhengighetsvurderinger – Innlandet Revisjon IKS – daglig leder, oppdragsansvarlig revisor Reidun Grefsrud, oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein, oppdragsansvarlig revisor Guro Selfors Lund og Ingvild Selfors.
5. Møte i representantskapet i Innlandet Revisjon IKS 26.03.2019
6. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u> (4 medlemmer)	Referatsakene tas til orientering.
--	------------------------------------

<p>Gjøvik, 25. april 2019.</p> <p>_____</p> <p>Roar Løken Lunder leder</p>	<p>RETT UTSKRIFT: Gjøvik, 25. april 2019.</p> <p>_____</p> <p>Kjetil Solbrækken utvalgssekretær</p>
--	--

NESTE MØTE

Dato: TORSDAG 16. MAI 2019
Tidspunkt: KL. 0900
Aktuelle saker:

- *Idrettslag og merverdiavgiftskompensasjon (KU-sak 11/19, jf. KU-sak 06/19)*
- *Kontrollutvalgskonferansen 2019*
- *Forbrukerrådets kommunetest 2019*
- *Viltmemda – tillegsspørsmål (KU-sak 18/19)*

Møte 20/6-19:

- *Tilstandsrapport for grunnskolen i Gjøvik + div. tema (KU-sak 59/18)*
- *NAV Gjøvik: Generell presentasjon + oppfølging av Kommunebarometeret 2018 (KU-sak 07/19, jf. KU-sak 48/18)*
- *Forundersøkelse – tema: Næringsutvikling (KU-sak 07/19)*

Saker til senere oppfølging:

- *Skole: Resultater fra undersøkelse vedr. oppfølging av klagesaker hos Fylkesmannen vedr. mobbing (KU-sak 12/19)*
- *Kommunelovens krav til «redegjørelse» i årsrapporten om internkontroll og etikk (KU-sak 19/19)*
- *Barnevernet i Gjøvik kommune: Generell presentasjon + oppfølging av Kommunebarometeret 2018 (KU-sak 07/19, jf. KU-sak 48/18)*
- *Internrevisjoner forrige år (KU-sak 18/17)*
- *Sykefraværarbeidet i Gjøvik kommune (KU-sak 30/18, 1. halvår 2019)*
- *Risikovurderinger og korrupsjonsforebyggende arbeid på politisk nivå (KU-sak 42/18)*
- *Oppfølging av råd om etablering av tipsmottak (KU-sak 42/18, jf. KU-sak 35/18)*
- *Implementering av ny personopplysningslov (KU-sak 25/18, våren 2019?)*
- *Digitalisering – orienteringssak (KU-sak 14/18)*
- *Forvaltningsrevisjon - prioriterte tema til vurdering:*
  - *PP-tjenesten (KU-sak 50/17, pkt. 4).*
  - *Psykatri (KU-sak 70/16)*
  - *Målstyring (KU-sak 77/16)*
- *Aktuelle orienteringssaker:*
  - *Ny kommunelov*
  - *Ny veileder for kontrollutvalgssekretariater*

Årlige saker:

- *Kostratall (Framsikt Analyse evt. Kommunebarometeret).*
- *Internrevisjoner forrige år (KU-sak 18/17)*
- *Kartlegging/oppfølging av eksterne tilsynsrapporter – årlig sak (KU-sak 13/18).*
- *Oppfølging av politiske vedtak – årlig sak (KU-sak 50/17)*

Bestillinger til Innlandet Revisjon IKS:

- *Revisjonsprosjekt - Selskapskontroll: Horisont Miljøpark IKS (KU-sak 17/19)*
- *Regnskapsrevisjon: Løpende info. om betydningen av digitalisering og automatisering i kommunen i forhold til revisjonsarbeidet (KU-sak 10/19)*

Møteplan 2019 for kontrollutvalget:

- Torsdag 24.01.2019 kl. 0830
- Torsdag 07.03.2019 kl. 0830
- Torsdag 25.04.2019 kl. 0830 (behandling årsregnskap)
- Torsdag 16.05.2019 kl. 0830
- Torsdag 20.06.2019 kl. 0830
- Torsdag 29.08.2019 kl. 0830
- Torsdag 10.10.2019 kl. 0830 (siste møte i valgperioden)
- Torsdag 05.12.2019 kl. 0900 (evt. mandag 02.12.2018 kl. 0900)